

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 18 czerwca 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Gospodarczy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Protokolant: Piotr Holyś

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2012r. w Warszawie na rozprawie
sprawy z powództwa: Michała Janickiego
przeciwko: Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j. z siedzibą w Warszawie
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- I. uznaje za niedozwolone i zakazuje Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j. z siedzibą w Warszawie wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: „Sądem właściwym dla rozpatrywania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby firmy Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j.”;
- II. zasądza od pozwanego Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j. z siedzibą w Warszawie na rzecz powoda Michała Janickiego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- III. nakazuje pobrać od pozwanego Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j. z siedzibą w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony;
- IV. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego Taniepodreczniki.pl K. Bożek sp. j. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

Powód Michał Janicki wniósł pozew przeciwko Taniepodręczniki.pl K. Brożek sp. jawna w Warszawie o uznanie za niedozwolone postanowienia wzorca umowy stosowanego w obrocie z konsumentami o treści: „*Sądem właściwym dla rozpatrywania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby firmy Taniepodręczniki.pl K. Brożek Sp.j.*” oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód stwierdził, że sporny jest niedozwolony, co znajduje odzwierciedlenie w art. 385³ pkt 23 kc.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o odrzucenie pozwu w całości oraz o odstąpienie od zasądzania kosztów procesu. W uzasadnieniu nie kwestionował faktu, że sporne postanowienie znajduje się w regulaminie sklepu jednak podniósł, że prowadząc księgarnię internetową ewentualne spory z klientami rozstrzygał polubownie i nigdy nie zdarzyło się aby złożono przeciwko niemu pozew. Wniosek o odrzucenie pozwu uzasadniał faktem, że sąd wielokrotnie zakazywał stosowania spornej klauzuli, co w świetle skuteczności wyroku także wobec osób trzecich usprawiedliwia takie żądanie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Handlowego i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie między innymi internetowej sprzedaży podręczników, posługując się w tej działalności regulaminem w którym znajduje się postanowienie o treści: *Sądem właściwym dla rozpatrywania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby firmy Taniepodręczniki.pl K. Brożek Sp.j.*”

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami i został ustalony przez Sąd w oparciu o powołane wyżej dokumenty i zeznania pozwanego przesłuchanego w charakterze strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo jest zasadne.

Analizując abuzywność zakwestionowanego postanowienia umownego, wskazać należy, że w myśl art. 385¹ § 1 k.c. za niedozwolone uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Oznacza to, że dla uznania określonego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania z konsumentami konieczne jest stwierdzenie, że spełnia ono łącznie następujące przesłanki:

1. nie zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem,
2. nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,
3. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
4. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta.

Zakwestionowane postanowienie nie dotyczy ani głównych świadczeń stron ani też nie jest indywidualnie negocjowane.

Przedmiotem badania Sądu w odniesieniu do zaskarżonej klauzuli stała się więc jej ewentualna sprzeczność z dobrymi obyczajami, jak również ustalenie, czy ukształtowane nią prawa i obowiązki stron nie naruszają rażąco interesów konsumenta.

Należy wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać więc działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające na niekorzyść od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny. Mogą tu bowiem wejść w grę także inne aspekty, jak choćby zdrowia konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp.

Należy także wskazać, że klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k.c. uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k.c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami, zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków lub ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają w gorszym położeniu.

Dokonując analizy zakwestionowanej klauzuli umownej, Sąd stwierdził, że pozostaje ona w sprzeczności z dobrymi obyczajami i w konsekwencji rażąco narusza interesy konsumentów.

W świetle zakwestionowanej klauzuli, każdy przypadek sporu pomiędzy pozwanym, a konsumentami został poddany kognicji sądu właściwego dla miejsca wykonania umowy,

niezależnie od tego, która strona umowy występuje z powództwem. Takie rozwiązanie narusza interes konsumenta w sytuacji, gdyby miał przyjąć rolę procesową pozwanego, jako że ogólne zasady postępowania cywilnego przewidują, iż powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania (art. 27 § 1 kpc). Podobnie, interes konsumenta doznaje uszczerbku, gdyby wedle przepisów szczególnych postępowania cywilnego był on uprawniony do wytoczenia swojego powództwa przed sąd właściwy według właściwości przemiennej. Nie ma bowiem wątpliwości, że występowanie przed sądem położonym w odległym miejscu wiąże się z dodatkowymi kosztami z tytułu przejazdu, a także z niedogodnościami osobistymi związanymi przede wszystkim z koniecznością poświęcenia znacznie większej ilości czasu niż należałoby poświęcić gdyby spór był rozpatrywany przez sąd miejscowo właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta .

Nie ma zatem wątpliwości, że zakwestionowane postanowienie narusza interes konsumenta. Naruszenie to należy uznać za rażące, bowiem utrudnia ono konsumentom dostęp do sądu, co może potencjalnie wpływać na skuteczność obrony praw oraz dochodzenia przez nich swoich roszczeń. Za naruszające dobre obyczaje Sąd uznał natomiast samo ukształtowanie praw i obowiązków między przedsiębiorcą, a konsumentem w sposób asymetryczny na niekorzyść tego ostatniego.

Nadto, zakwestionowana klauzula umowna mieści się w zakresie postanowienia art. 385³ pkt 23 kc, zgodnie z którym w razie wątpliwości za niedozwolone uważa się postanowienia umowne narzucające rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. W świetle ugruntowanego orzecznictwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2006 r., sygn. akt I CK 297/2005) naruszenie jednego z postanowień art. 385³ kc przesądza o jednoczesnym naruszeniu art. 385¹ § 1 kc, który definiuje pojęcie postanowienia niedozwolonego.

Wymienione przyczyny wskazują zdaniem Sądu, na ukształtowanie obowiązków konsumenta w spornym postanowieniu w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, który narusza rażąco interesy tego konsumenta (art. 385¹ § 1 kc). Wobec tego, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami zakwestionowanej w pozwie klauzuli umownej na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania postanowiono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. obciążając nimi stronę pozwaną stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na podstawie art. 98 § 3 do kosztów tych zaliczono koszty zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy

prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Oplatą sądową w wysokości 600 zł, od wniesienia, której powód był zwolniony, Sąd na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 oraz art. 113 ust. 4 w zw. z art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) obciążył pozwanego.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ § 1 k.p.c.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka